

Гандзюк В.О. Закриття «Голосу Америки» – обмеження доступу до незалежних новин. Журналістика та реклама: вектори взаємодії [Електронний ресурс] : тези доп. VII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 25 берез. 2025 р.) / відп. ред. Д. С. Файвішенко. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2025. С. 37-39.

ЗАКРИТТЯ «ГОЛОСУ АМЕРИКИ» – ОБМЕЖЕННЯ ДОСТУПУ ДО НЕЗАЛЕЖНИХ НОВИН

ВІТАЛІЙ ГАНДЗЮК

доцент кафедри журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю,
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського, Україна

Анотація. У статті проаналізовано наслідки закриття «Голосу Америки» для глобального інформаційного простору та доступу аудиторії до незалежних новин. Розглянуто роль міжнародного мовника у забезпеченні об'єктивного висвітлення подій, протидії дезінформації та підтримці свободи слова. Визначено потенційні ризики обмеження доступу до перевіреної інформації, особливо в умовах зростання інформаційних загроз і воєнних конфліктів.

Ключові слова: «Голос Америки», незалежні медіа, свобода слова, міжнародне мовлення, інформаційна безпека, дезінформація, медіапростір, доступ до інформації.

«Голос Америки» (Voice of America, VOA) – це державна міжнародна мовна служба США, заснована 24 лютого 1942 року німецькою мовою, прагнула протидіяти нацистській пропаганді й дезінформації. З часом VOA розширив свою аудиторію, транслюючи програми 48 мовами та охоплюючи 360 мільйонів людей щотижня. VOA забезпечував мільйони людей по всьому світу достовірною інформацією, особливо в регіонах, де місцеві медіа перебувають під контролем авторитарних режимів. Місія радіо полягала в поширенні об'єктивної й неупередженої інформації, сприянні демократії та свободі слова в усьому світі¹.

У березні 2025 року адміністрація президента США Дональда Трампа прийняла рішення скоротити фінансування VOA та інших медіаорганізацій, таких як Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL) і Radio Free Asia. Це рішення

¹ Ворожко, Т. (2024). Українська служба Голосу Америки: Коротка історія. *Детектор медіа*. URL: <https://surl.li/baetyk>

було частиною ширшої стратегії зменшення витрат федерального бюджету, ініційованої Департаментом ефективності уряду під керівництвом Ілона Маска. І. Маск, який є значним донором кампанії Д. Трампа, стверджував, що ці медіаорганізації є марнотратними та неефективними².

Рішення про припинення фінансування VOA призвело до фактичного закриття редакції, відсторонення понад 1300 співробітників, а також викликало широкий резонанс, критику міжнародної спільноти, журналістів, правозахисників, політиків, підняло питання про вплив такого кроку на свободу доступу до незалежної інформації³.

Асоціація міжнародного мовлення закликала адміністрацію Трампа переглянути своє рішення, попереджаючи, що такі кроки можуть посилити позиції авторитарних режимів та підірвати довіру до США як до захисника свободи слова⁴.

Крім того, Чехія планує обговорити майбутнє RFE/RL на зустрічі міністрів Європейського Союзу, підкреслюючи важливість політичної волі для вирішення цієї проблеми. Президент і генеральний директор Радіо Вільна Європа/Радіо Свобода Стів Капус, міністр закордонних справ Чехії Ян Ліпавський зазначив, що припинення фінансування RFE/RL є «величезним подарунком ворогам Америки», які прагнуть обмежити поширення правдивої інформації⁵.

В Україні це рішення також викликало занепокоєння. Головна редакторка видання «Сестри» Йоанна Мосей зазначила, що припинення мовлення таких важливих для розвитку демократії радіостанцій, як «Голос Америки» та «Радіо Свобода», може призвести до відродження авторитаризму та фашизму⁶.

² Layne, N. & Oliphant, J. (2025) Voice of America staff put on leave, Trump ally says agency 'not salvageable'. Reuters/ URL: <https://surl.li/cazkwc>

³ Трамп припинив фінансування «Голосу Америки» і «Радіо Свобода»: Чехія пропонує порятунок (2025). *LRT.lt.Новини*. URL: <https://surli.cc/gmxouo>

⁴ Media advocates warn Trump's cuts to Voice of America will embolden autocrats (2025). *Financial Times*. URL: <https://surl.li/wdksle>

⁵ Павлова, А. (2025). Трамп підписав указ про ліквідацію USAGM: у ЗМІ назвали це «великим подарунком» ворогам Америки. *OBOZ.UA*. URL: <https://surl.li/gicepk>

⁶ Мосей, Й. (2025). Боротися далі, не озираючись на Дядька Сема. *Sestry. Шлях додому*. URL: <https://www.sestry.eu/stati/zhiti-dali-ne-ozirayuchis-na-dyadka-sema>

Згортання діяльності VOA може призвести до зменшення доступу до незалежної інформації в країнах з обмеженою свободою преси. Як зазначає видання «Новинарня», це створює можливості для авторитарних режимів посилити контроль над інформаційним простором і поширювати власну пропаганду без альтернативної точки зору.

Отже, ліквідація редакції «Голосу Америки» є неоднозначною подією, яка може мати серйозні наслідки для глобальної свободи слова та доступу до незалежної інформації. Це рішення може посилити позиції авторитарних режимів, які прагнуть обмежити доступ своїх громадян до об'єктивних новин. Крім того, воно може підірвати довіру до США як до захисника демократії та свободи слова. Міжнародна спільнота повинна шукати альтернативні способи підтримки незалежних медіа, щоб забезпечити доступ до правдивої інформації для всіх людей, незалежно від їхнього місця проживання.

Таким чином, закриття «Голосу Америки» є значним викликом для глобальної інформаційної екосистеми, і його наслідки можуть відчуватися ще тривалий час.

Список використаних джерел:

Vorozhko, T. (2024). Voice of America Ukrainian Service: A Brief History. Media Detector. URL: <https://surl.li/baetyk>

Layne, N. & Oliphant, J. (2025) Voice of America staff put on leave, Trump ally says agency 'not salvageable'. Reuters/ URL: <https://surl.li/cazkwc>

Trump cuts funding to Voice of America and Radio Liberty: Czech Republic offers bailout (2025). LRT.lt.News. URL: <https://surli.cc/gmxouo>

Media advocates warn Trump's cuts to Voice of America will embolden autocrats (2025). Financial Times. URL: <https://surl.li/wdksle>

Pavlova, A. (2025). Trump signs decree to liquidate USAGM: media calls it a “big gift” to America's enemies. OBOZ.UA. URL: <https://surl.li/gicepk>

Mosey, J. (2025). Keep Fighting, Not Looking Back at Uncle Sam. Sestry. The Way Home. URL: <https://www.sestry.eu/statti/zhiti-dali-ne-ozirayuchis-na-dyadka-sema>

